

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus theologicus - Cod. Ettenheim-Münster 222

[s.l.], 1714-1715

Articulus II. De conscia scrupulosa

[urn:nbn:de:bsz:31-120314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120314)

am qd magis debet eligere. de beamq, ubi
a qd dicitur. ubi est, alterutrum eligere n
iudicium, qd est etiam ex veritate huius
generalis, qd n' solu, de superior super data
lege qd solendi facite adiri pot, p' etiam de
accessu huiusmi difficultior audivit episc
long n' sit, nisi rae suo iudicio vere pro-
blis de sui n' obligat. p' p'cedat. e
am episcia benigna legis interpretas,
qa qis sibi p'cedat legiflatorem pro tali
et tali iurem taa. casu' aligem partem
in sua lege qd tentum noluisse. Ras e,
gia nisi rae huiusmi vere proobis super-
auesperit, lex est proceptu' st in p'p'p'p'p'
adeoq, pro illis n' proha liberte iudicare
debes. has go p'pende rglas, et in singulis
casibus de q'ia debia, qd q'elere debeas,
aut dicere tibi patebit. Titulus 2. us de

Artus II. De Conscia Scrupulosa.

Reck qidom Pres q'caiuat geminas q'fice

peccis dubia; de qua aulo priori et scrupulo-
sam de qua in presenti dicendum se sapimus et ca-
grias prae tales, p[ro]bras pot[er]it et sic illud nos
gria, gria em ad ee practicu' raris iudiciu'
sive ap[er]to, ab neq[ue] dubitans neq[ue] scrupulosus
dubitate iudicat agendu' aliq[ui]d aut omittendu'
p[er] ille ambiguus haeret, hic ang[ust]is t[ame]n ac ve-
res: nihilomin[us] ut iam plures et hesitaoe
illa et angustis hui[us]modi ceciderunt in pro-
fundu' abij[er]unt inas mas' de gria d[omi]ni de illis
recte agi conser' Qu[od] sentit e. sic go de ser-
pulosis sent. q[ui]d sit gria ex cui[us] oria[ti]o et q[ui]d gria
p[er]tus dignosci pit.

Sec[ti]o I.

Quid sit, quibus ex causis oriatur,
et quomodo dignosci potest scrupulus?

Scrupulus, qui iuxta Layman li. i. tit. i. c. 6. n. 1.
d[icitur]: inani r[ati]o[n]e n[on] appren[si]o, et hinc or[ig]o 429.
timor p[er]tin[et] alicubi ee ubi n[on] e[st] ut ait Ar[istote]l[is]
loc[us] supra ut: in sana appren[si]o[n]e et inde or[ig]o
annide ac ubi sit p[er]tin[et] ubi nulla febet, con-
sistit; et em scrupulus ut loq[ui]t[ur] Ar[istote]l[is] in sit: mor:
l. 2. c. 20. in anima solitudo suspensio et dubi-
tatio h[ab]et gria purgens et crucians in p[ar]te capill[is].

exigui in calces latent; q̄ pedem cadit et
venat; Concordat Amic. loc. cit. p. 2. n. 5. i.
dicens: et am scrupulq̄ in air suspicio ex lenib;
orta cais, q̄a q̄is putat ee p̄bm, q̄d vera
n̄ e. D. abm Antoning l. p. tit. 3. c. 10. §. 9.
et ex eo Fran: Genet Epy Le Vapineusis
tract: l. c. §. 9. sentiunt, q̄ib; scrupulq̄ aliud
al e, q̄m vaiidas q̄da' q̄urgens eul fot-
midinae ex aliq̄ib; q̄ictu; debilib; et
incertis. atq̄ in hoc elucet, q̄ magna ino scrupu-
lū et dubiū inveniunt diffia, q̄a in hoc q̄p̄dit,
q̄ q̄i dubio ais e, reutti q̄ctiois p̄i suū p̄stat
a p̄sensu, al scrupuloso q̄sua; uni p̄ti q̄ctiois p̄
app̄u aucto; verū de p̄te opposita du bitat an
ea n̄ p̄t p̄ verice, unde à p̄stito a p̄sensu
vaiilat, Cavite recedit, et tandem q̄ agenda
p̄t ignorat, insuper dubia q̄sua ut ait Azo-
p̄ls p̄bles utriq̄q; p̄ti rases ambigit, al verū p̄u-
p̄lo; aig p̄p̄to levia q̄q; arguta desital, imo
aliquo absp̄o oi rase du bitat. Scrupulq̄ igit p̄
methyhora' diij à scrupo, sicut em scrup; p̄
Capit; in calces latens pungit pedem et mo-
lestia' ambulanti creat, ita scrupulq̄ pungit
q̄sua' et molestia' in ais creat.

430. Cae ex q̄ib; scrupuli promanant alie. p̄t

subpreſſy apprehendit peccm. ubi ubi d' d' d'
ſerupuly d'. Cu' tam humores huicmi re-
renſi et viroſi ſapme ex ghuua ſpouem
actioe oriant, q' dum q'ies ſibi delegat, te-
bilitat, et ita pro rase muneris ſui agere
in humores d' ſub; hinc 3.^a ſerupuly caam
adſtruim' ee nimia' corpis ſoverite, imo-
deratas abſtinentias, meditationes indifere-
tas, q'ibz corpi naturalis q'ies diſtrahit, ſpi-
bz naturalibz ghuua actio imponit, donec
predominante ex defectu caloris attritu
admixta ſanguini teterrimo melancholia
vires phantaſticę reddat homo, et rase exi-
nde nauſio q'ſurgentis anxietis ſibi met
iſt, Deo, ac hoibz inutilis.

43i. Neq' ſolum ex paſſioibz corpis ſerupuly
q'ſurgunt, ſed etiam ex aia, inſer gas q' ma-
ser et ignoraa, q'ndo nempe Dei aut Ealie
paſſioe ſpera intelligunt, q'ia a' ſed diſ-
cerni inſer iudiciu' ſoluit et poſitum, inſer
ſuggeſtione et tentatione diabolica atq' q'ſu
in illa, inſer gravem et leuem culſam, q'ndo
obligas addeum expleta exiſtima, tunc, q'ndo

adimpleta iam est huic ignoscentes id cogitare
 drent, quod nempe apparuit benignitas Dei et
 Salus: mihi Deo Christi, quae etiam sponsa aeterni Regis,
 Eulia Dei dotata fuit, adeoque procepta Dei
 et Eulia n' ideo nobis imposita sint, ut oem
 spalem dulcedinem tollant, aut in amentia
 discrimen inducant, quod serupulositas pluries
 auudit, sed a' ignora. Intm in us, quae vix
 pro rase sui muneris, et ordinis ferre debet,
 per eum eorum, quae supra id quod oportet gestita
 sunt ex iusta Dei iudicia inflatos huic;
 scilicet in pericula serupulorum detrusit, et
 utina n' fuit ut illo supremo Luciferis in
 infernal! Illa igitur in eodidq nois scripta
 sint. Sapientis: altiora te ne gasificis, quae
 Ap'ly monuit dicens: dico q' graua quae data e
 mihi oibz q' s' in e vos, n' p'ly sapere q'm
 oportet sapere, sed sapere ad sobriale; Vane
 de remedijs graua serup. sect. pag.

Non postrema serupulorum caa e' resq' dicitur 431...
 et superba sua fide q' fida, et hanc p' Comq
 doctis auudit, q' a' Demone tentatibz atten-
 tati paulatim in dubia incident, et dum, ne
 ignoscentes aut serupulare incipientes videant,

pia aliorum q̄ filia. negligent, q̄strucentes
quātm̄ p̄nt, p̄ris pot̄ q̄m̄ aliorum iudicio
super se intendentes, ubi novis demoni
franda vincti, se illaqueant, donec an-
gustis ai p̄occupati ex fide agere de-
sinunt, et merendi copia destituti heredi-
te sua aeterna gloria vertunt ad extra-
neos. his cas ab intra apponi p̄t amor
inordinatus sui, q̄q̄, et ex hoc frequens
imagines p̄ti l. in genere l. p̄e una
cum q̄tinua meditare in felicitate aeternit̄
ad aia p̄t sententia unde p̄fauit
oriez indiscreta sollicitudo damnao, s̄,
ex sollicitudine, angustia mentis inde p̄f-
p̄io, dubitatio, et tandem serupuly agor ori-
turq̄ in aia vlti Dei refignatio.

433. Tota extrinseca p̄t ista saria, p̄ fuma et
demon, q̄i tenent plantares, q̄i p̄tore
illa celestis in horto religionis implan-
tarat, et nisi eradicare conat, hinc
reversus a seculo abductor in via salutis
serupulis aggrediz et q̄s via lata in f-
ditissem ducere n̄ potuit, hos ab Angelis suis

sub palliata iustitia, & a se in desperationem
 secum abducit. aliter enim seu causa est
 familiaritas cum scrupulosis, quae propter quae
 nona scrupulorum proficem pau latim au-
 dientis, rae vacillat, oris timor et tan-
 dem scrupulus. alia per periculosa via
 est, melancholicis et flegmaticis sume sim-
 tanta scilicet indigesta lectio libræ
 de de finali iudicio, de de pro-
 destinatione, de de illorum quibus rigi-
 diore habent sententia et severa nimis
 theologia moralis axiomata continent. 4.
 igitur de DEUS quidam scrupulus stimulat
 tepidos ut infestiores fugiant, fervidos
 ut in via salutis securis procedant, et ne
 in laqueis superbiae, de bona opera
 à se profita vident a sebia demonis
 suffocent: ab scrupulo à DEO et dicit in
 perditionem, DEUS enim intentator malorum
 est, adeoque dicitur grauius sual largis
 pro superata tentatione quae in fornace probatur
 atque in sui agnitione et humilitate gloriosior respicit.

437. Superius ad pro rae. Tituli etiam dicantur quibus
signis scrupulose dignosci valeat, licet
en ipse scrupulose in se pro ceteris sine valeat,
num scrupulose sit, num n, si in quada signa,
ex quibus erui, an hoc malo quis sit infestus, an
1. signum est: si in obivis quibusque casis et malis
angustiam, horrorem, dubitent an potest quit-
tant sepe ex casu aut nulla rae.
2. si postquam spiritalia munia ad quae ex officio
tenent, peregerunt, v.g. exegerunt officios,
distribuerunt Eucharistiam, &c. vestes ex-
hibeant, dubitantes agitent, ne officio suo recte n
sint functi. p.
3. si eadem se ingrata repetitione inculcent,
aut quia tantum remedia interrogant in
ordine ad officium, si horas canonicas cum
choro solent, quia forte ex aliquo officio
occupati aliqua omiserunt, iterent p.
4. si post responsum super dubio suo a viro pru-
dente, accepto aiunt nimis quiete processerant.
5. si cautela extraordinaria quae impeditioes
evitare curent.
6. si quae ante fiebant nunc pta, nunc pta iudicantur.

7. si post accepta virtus viam se in his in quibus ex
precedenti rae pro quieti erant, postea se no-
mis perturbatos agnoscant.

8. si negotia, quae alii sibi suiles in virtutibus sine li-
more suscipiant, ipsi cum magna anxietate peragunt.

sectio II.

De remediis contra scrupulosos.

Quemadmodum scrupulosa officia in opere invenire res
ad parvi momenti, idque curatorum proinde officium sit,
remedia pro vitandis scrupulis imprimis generalia,
postquam etiam specialia pro specialibus quibusdam scru-
pulis additurus, haec sententia dicam, ante omnia
adhortans, ne si ad curam animarum applicandi
sitis, quosorum scrupulos gremiatis, multo
minus in irideatis, sed potius illud nobile prope
observantes: quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris,
ut cum Augustino dicam, si estis grandi ha-
rite, irideatis pro ut inquam mediatores a-
pud Deum Patrem omnia fratres Christi sui:
res enim non est parva officia scrupulosa.

435. In generalia omni scrupulorum remedia veritatis
i. e. agnoscere se esse scrupulosum, ignoto enim vulne-
ri tarda medela est, postquam enim quis se certo
reagnoscat, si advertat, quod quoni sapienter iudicio,
aut ac profertim sui consilium aut oino n, aut
nisi ut magna se anxietate equiescere solet,
si ex levi apparentia iudicium de eadem re fre-
quenter mutet, si habeat reflexiones imptinentes
circa innumeras rei circumstantias, si deprendat
ante seipsum talia apperuisse sine fundamento,
et si aliquando circa causas aliena quavis factis
resolubili et intrepide procedat. p.

Alterum remedium est oratio frequens ad Deum
Dei V. Mariam, s. iuxta illud Iocobi, si quis
indiget sapientia postulet a Deo, quidam
omnibus affluenter. Huc pertinet pro-
cipue usque frequens s. Escharisica pro-
paras ad duam gratiam s. gratitiam de
petis factis, et maxime studium vera hu-
militatis, quia suum iudicium superiori sub-
iicere studeat, nam superbis Deus re-
sistit. p.

3° remedium est, ut serupulosus se committat
 prudenti viro l. confessoris cuius iudicium in oibus
 ad nutum sequatur, seposito quoque iudicio proprio, quod
 ut eo facilius fiat, serupulosus pro certo et ab oibus
 DD: univrsim admisso sibi persuadeat, se secundo iu-
 dicio confessorii probati et sufficienter docti non
 culpabilitate errare posse, nisi aperta malitia
 in consilio sit, et quidem etiam si ipse confessor aliter
 quam in se oportere, consuleret: imo si aperta sibi
 malitia videatur, et de ea admonitus confessor di-
 cat, ut in quereis, et sibi confessorio relin-
 quat malum, quod per ipsum est, sine omni
 dubio licite sua operatio operetur, securus,
 serupuli enim quandoque ratio exposcit,
 ut quod serupulanus malum putat, tamen
 propter honestum confessorii motivum agere
 compellatur, quare consultum, imo
 necessarium esse videtur, ut penes eundem
 confessorium serupulans semper maneat,
 pluralitas enim medicorum, medicando vul-
 neri ut plurimum obest.

436. 4to Remediū e' resistere scrupulis q̄nt. Se quis
talem advertit, hoc an resistētia n̄ dō fieri p̄
multa' rāon' solacem alteracōe, aut dispulacem,
si em scrupul' magi, foret q̄m cavez: igit' scrupu-
los scrupul' q̄demere dō scrupulosq̄, et sese ad
cetera divertere, hinc q̄ndo scrupulosq̄ ea levi
rāon' incipit dubitare, aut q̄ aliq̄ p̄ctm aut
aliqua' circumstāa etm speciem mutante in
precedentib' q̄speciōib' omiserit, n̄ multa' in-
vestigat, s̄ mox mentem ad alia' divertat, li-
cet em verera aliq̄ mala' et p̄ctm omitteret
nime in peccaret aut sacrileg' fieret, n̄ filis
dntm et n̄ malis integritas regim' in q̄speciōe
ut in tract. de penitētia dicit, idq̄ maxime si
integritas malis sine aliquo gravi damno aut sui
aut proximi hri n̄ p̄t, q̄le damnum procul dubio pre-
ceteris e' fovere q̄sita scrupulosa; hoc in de scru-
pulosis dntm et n̄ de aliq̄ intelligendū e' q̄i absq̄ du-
bio ea illud q̄siteri tenent, q̄ post mortem diligen-
ter anem diversis n̄. aut hinc p̄ctm in sua q̄sita re-
pererint.

437. 5to Remediū e' cavere otium et vagas cogitacōes q̄
mente scrupulis insistant ut ait de se fin' quod
ut ait Layman reme. 5. cap. tit. scrupul' negotiis

inistere ne scrupulis semp suppetat.

¶ Et, ut scrupulose in opinionibus utriusq; à Divinis
defensas eligat magis bona, ut sui q; gloria medium
et tenacia sua opinionis vincat, neq; curet, qd ne-
queat arguta gloria solvere, sed em d sibi ut ser-
pulofo, qd fiat Drem probatu id licitu defendere
qd agit, aut qd qd separig hoc ipse faciat, igit inre,
ut aspuerat ad pellendu timorem scrupuli gtrium
audacter operari, sic em ait hese fin clary clavo
pelli dt: na' ut idem auctor ait rem: 5. scrupulus
advertere dt, qd pnt se qfirmare qm iudicio et qfilio
oim thlgem, qd sult du' agit scrupuly nec suppe-
tit aliunde qfilium pnt se ad qm null ptem, li-
bere resolvere, nisi certo qfil. Sed ee pntum,
item qd ex qfespicioibz prateritis nihil teneat
repetere, nisi certo fiat illud ee mortale,
et se illud recte qfespit n ee, qd certo illigstare
n pnt, qm duc dubitat.

438.

¶ Et nqm scrupuly iudicat ee pntm mortle l.
se qfespice mortle in actu aliquem nisi id certo
deprendat, hinc ea solit qfiteat, qe manifeste pba
ee qroverit, n am dubia aut scrupulosa: neq;
qfespariu' de qibzq; dubis qfiteat s; sapere pntis ra-
tioibz ac reglz à qfespario pscriptis utaq; ad pellendos

serupulos, ita Apor Layman p qd Am ea fozquez
et Molina recte docent, qd qd serupulo in-
tenda precipere deat, ut de iugni re neq, cum
iiso neq, ut alio unqm loqaz, p tunc inane qd
sino f qd emnat, cu em seruply in apprensioe qd stat,
qo plures de illo qd loqaz, eo altiores in aio fi-
gnt cadit radices.

8. Seruplosq maxime serupulo ex melancholia
veniente frequenter meditez eterna beatonem,
infinita Dei misericordias, imensa sig Bonitudo
qa aia in spuale latitia provocant, et p
ae solatiu augere pat praetomissis magis tibi
qa terrore et metu caere salant, qd doc-
tionibz serupulosi haud meliz qd huius daq, qm ut
cogitent qd qd alii darent, si in tali casu
interrogarent, frequenter em qd tingit, ut qd ga alios
mites st et lenes ga se nimio rigore procedant.
10. Viru Bonu sibi et qd qd sibi vivendi
ogla ponal serupulosq, et qd illi ablo pti for-
midine agent ha aut talite agi pce arbitraz,
serupulosq tute sequaz. 11. In oibz ut sapienter
sentiat de Ono in Bonite et simplicitate cordis, be-
nignus em et misericors ad ignoscendum, neq,
hoibz bona vltis acty suos pta reputat. hoc

gentilia illa remedia, si quibus serupulis in ipso exor-
 dio occurrat. si autem ostendat, quomodo cum serupu-
 loso confessor procedere debeat.

Confessor igitur si penitente suum serupulosum ^{439.}
 advertat, discretus sibi et caute, ut more periti me-
 dici superinfundat. rursus et oleum relaxato, atque
 propolite remedia gentilia à penitente praticari
 solent. curet, pro ceteris adhortans, ut posthac
 iudicio confessionis sui plerumque essentiali, certis sibi
 persuadeat, quod nisi sententia huius magis, quam pro cre-
 diderit in oibus actu agat. quia de eadem illi enarrat,
 quod quidam s. verba s. Hieronimi s. Bernardi discipuli
 serupulis adeo premebat miser, ut lacrimas facere
 non auderet, fuit tamen ille obedire volens s. Bernardo
 dicenti sibi: vade et mea fides, quibus sacrificia, quod
 postquam fuit à serupulis demissa solutus evasit.
 Ipse tamen confessor cordatus et bene patientis de Deo,
 nec statim desperet si fructus spiritus non statim viderit,
 dubia serupulosi in benigniore partem interpretet.
 si frequentibus occurrant illa peritus respondet, quod
 nullius momenti oblate subridendo, et ne identidem
 à serupuloso molestus, prescribat ei reglam, quod se ab
 hac animi anxietate liberare potest, ut quod melancholico, ut
 honesta recreare se divertat, solitudine declinet,

negotio tempore differat, ne otio vicio scrupulos
meditet, quod si pro materia confessionis nisi scrupulos
afferat sine absolute ad sacramentum adire
sine nova confessione precipiat misericordia
Dei proponat a qua nemo excluditur nisi qui su-
perbe illa respuit nolens obedire iis, quorum invel-
ut qui cadere incipit, erigat, quapropter talis confessor
periculum scrupulosi in se suscipiat, et seipsum pro-
mittat se pro illo in extremo iudicio respondere
si suis preceptis fideliter obedire non fuerit.
non quod ut scrupulosi petita confiteatur, aut cir-
cumstantias maxime iam confessas, nisi iurare potest de
veritate petiti finit et non falsae confessionis, id est
de circumstantiis: neque indulgeat confessione generali pec-
catorum, nisi in genere de his et alijs per rem me-
moriam preteritis petitis vultus crederet, saluti sua
magis timeat, et ex sequenti magis scrupulizet, hoc
te ne unquam operis, ut quia dubia, exurgente
raabili dubio an aliquid sit scrupulosum an verum du-
bium presumat esse scrupulosum, ad hoc enim habet suf-
ficiens motivum quod sciat se tractare ut scrupulosum
atque hoc ipsum sibi ostendere se scrupulosum, et quod ju-
gente de his nisi aperte positivas pro utroque
rationes habeat non dubium, sed scrupulosum esse iudicet, et
ut talem a mente sua expellat.

Ceteri etiam confessor in promptu responfu heat 440.
 ad gentes quosdam scrupulos, quos scilicet, quod si eos iam
 mori contingeret sine confessione in tali scrupulo
 coram iudice supremo consistere non deberent p. 2.
 Quod P. Gregorius in Epistola ad Augustinum Anglum
 apud Geribal: bonarum mentium est, ibi etiam culpas
agnoscere ubi culpa non est. Ad quae, confessor dicat
 in hora mortis multa se faciunda quae non obligant
 in vita, imo etiam tunc longi confititio fore, si
 benigni scrupulosi in bonitate de Deo sentientes,
 confessioni suo obediant, ut sic obediae clypeo
 muniti contra superbiam demonis feliciter
 decertent, nam Iohanne scriptura vir obe-
 diens loquitur victorias. Accedit quod benigni ai-
 anxietibus tunc timidi à Leone. Illo ru-
 giente in sua ultima verba facile superandi
 sint et in desperationem produciendi. s. ad textu
 D. Gregorii dicat summum Pontifici pro culpa
 ut integre peccatis, si quocumque defectu quomodo in
 seipso hoc agnoscere et deplorare potest, nam
 ut ait Caymanus posita ibi erat questio
 utrum mulierem dum menstrua patitur ad Euchari-
 stiam Communionem accedere possit? ad quod Pontifex
 sic respondet: si ex veneracione magna scire

ut praesumit, laudanda est, si si precipiat, ut
iudicanda, bonarumque mentium est, ubi An.
aliquo modo culpas suas agnoscere, ubi culpa
ut et, quia saepe sine culpa agitur, quod venit ex
culpa, unde etiam, cum egerimus sine culpa
quodammodo, quibus ex culpa si hoc factum est, ut epe-
riremus. hec. Greg. si ulterius in seculum
plures in dubio tutiore, ubi et eligenda, dicit
Glossarij: esto quod in dubio, et tu in seculo
tutior pars est eligenda, quoniam tutiore partem
omino eligit seculum, si quodammodo seculo sepe
iudicio sui Glossarij plenam subdat, si neuter
quiescat, si ulterius dicat, qui amat periculum peri-
bit in illo, quoniam et possunt Glossarij alij
qui seculos foveat, prius sequi iudicium iudicis
prudenter Glossarij obedire. invenit, amat, inq.
violenter, si invenit in salutis sue periculo,
quod nisi in hoc periculo perire velit, seculos
dylonant, et ipsius Glossarij pie equigant, neque
est: Invidia quodam, realia quodam, quodam, quodam.

Sect III. Remedia specialia contra seculos scriptos.

441. Cum quis seculo alio torqueat, obsequas Glossarij,

gas putat se non fuisse integras, l. ob defectu N.
 pottum, l. et ob n. promissu sufficiens examen
 l. ob amissa aliqua pti circumstant. l. deniq, ob
 n. htu sufficiens pofit, et huiusmodi scrupulofy aut
 u. grandi gfeprari moleftia pcur officios rei-
 terat, aut genule gfitenti licia petito pro-
 dens gfepror si ex signis pcedit, pcepto pcur
 peritente advertat, non aduincat ut a rei-
 terate gfeprae omittat, et denique de nullo
 pto se auferat, nisi pot iurare se illud gmi-
 fice aut u. d. gfeprae e, gffis em iurta
 pluriu sentiam medicere diligia in exa-
 minanda. sua gfea adhibuit, huius gfeprae
 e, etm si scrupulofy n. pto n. huius u. l. t. q.
 de acta vita cogitare, et si occurrat dubium
 aut gfeprae in pto sumi et raabile, probaer
 huius q. gfeprae illud n. pto, et iurta hos au-
 tores si bi pferere, illud ia. sufficiente
 ee. pto u. l. t. q. aut in pte. aut in genere,
 multo magi q. huius de scrupulofy dicens d. u. p.
 roneat scrupulofy: ha. ipse se refire. hanc in
 examinanda gfea sufficiente diligia adhibent
 abvany e. huius timor, dem roneat diligia pma,

pro moralibus et hinc, de qua quibus maxime
scrupulosi defemere. ut nisi quod non problig
aut moraliter certis sibi appareat, quod in
quo scrupulosi moraliter certis ut se ad satis-
facere, prope severe presumat ad satis-
facere sic credit.

442. Replicabit scrupulosi si submissa peccata de quibus
certo mihi quod sit quod iterum mihi licet
licet, pro facere quod illorum quod praeguar ac
certa vult aliquam locum non, qui docent peccata
etiam dubia necesse est de his subicienda.
Sed hinc dicat quod sepe falleris, nullus quod se
aliquid unquam docent peccata dubia esse quod sitenda
in scrupulosi, licet sint a ut scrupulosi, imo hoc
quod docent et prohibent ne facias, cum
sunt scrupulosi: quod magis et nonnulli Pres
apud Bopium, si dicunt scrupulosi teneri
sub mortale a quod sepe peccatorum abstrin-
neri, quod ad scrupulosi aut peccata ai anxietate
cadendi in amentiam, aut incidendi in
tanta perplexitate ut ad per functiones fiat
inhabilis, l. si graviter damnicum, com-
munitas huiusmodi scrupulosi taliter existente.

Seculo vero hoc periculo dicuntur obligari
saltem sub veniali ab eorum consuetudine abstinere
quia quilibet debet procurare tranquillita-
tem suam quia, de qua talis scrupulosi vi-
dentur Dei bonitatem diffamare, quia Obligatoria-
mentis suis potius turbantur a se et perse-
cutionis periculo quod ex tali consuetudine scrupu-
losi manifeste videntur, quia salutem et re-
media intenderet.

Si alii scrupulosi qui passim se moribus peccati - 443.
care putant, ubi aut nullum aut veniale solum
est, quod plerumque contingit circa peccata interna
seu cogitationes in quibus sensus a consensu dif-
tinguere nequeunt, his quoque ut consuetudinem sequantur
et observanda regula à Sancto Hieronymo li. 1. summa
c. 1. n. 17. et sequitur: quibus dignoscatur sensus a consensu.

Regula 1^a est: si tentatus est rei illicitae appetitus
aut advertens ita sit constitutus ut quomodo facile peccatum
excipi potest, tunc non faceret, signum est aut nullum
aut impeditum solum fuisse consensum, aut enim post excu-
sationem veli prompta obtemperaret, haud dubie
quod peccatum excusationis esset si consensum plene adfuerit.
Regula 2^a est: si motus prorsus in se recte advertitur
et veli excipitur, nec nisi brevis morula daret, signum

et l. nullig l. impfcti gffg. 3. et. neq. in p. fe-
raria motu carnaliu' et post advertia' raris
statim signu' e' plenariu' gffg, vltas em motibz
carnalibz n' subiacet de p. rone. 4. Ino su-
p. alqz dubitat, ac somnians an vigilans, an so-
bris an ebrius aliquid fecerit aut dixerit mag-
nu' iudiciu' e' n' adquire deliberacem plena
gia plena deliberac et plang raris, qz solet post
se relinquere si memoria, igitur supra l. qz
pro se presumere p. et de dubia. huicmi
q. emere. Inq. incitante in prepulm
ferriem.

444. Alii cogitacibz infidelit, et blasphemia multo
du' angustant, ita ut seipz existimat se
dicere intra se et plano quidm gffg n' e' Deo
Choz n' ab ea cogitac in Exhira, l. qz qz
a Pra et filio n' procedit, B. V. n' mansit virgo
post partum, sancti Dei inq. q. emendo di-
vinitas p. unde de huicmi et alis suspicibz
se accusant, a qzibz in re ipsa maxime abhorrent.
raru' em anxietu' n' e' alia caa qm d. amon-
tentator, quare qm qm in mentem veniunt
q. emere aut, neq. multa disputac in eis
sustineri. q. si vero in q. fessionalis et plures
q. higit de huicmi se accusant, sic at. ilis
q. fessor ante firmata credant, et si respondant,

ut solent; utiq. nec magis tribulor qm huius
 cogitatio, palam inmeritis e' serupulu' in h' oes
 nec proasitu' affum' dunc hortet ut anxietes
 oes deponant, in secul' actu' fidei eliciant, et
 impotenti' de eigni cogitatio' inani' qsi dia-
 bolici' insultu' sibi parant.

Alu' longe severis circa reprobasem et pra- 44.
 testinaoem turbant, seum dicentes, Verus
 ab eterna via novit elegit bonos in salutem,
 alios misit foras in perditionem et de glis fu-
 turg eris qntu' iam es, igit' in Reg' s'c' immu-
 tabilis q' qid' egeris, velis in eris, q' in Deo
 qntu' es, hoc eris. p' hoc p'p'iu' serupulosum
 gen' e', et difficult' nimie' medela, huiusmi' h'
 serupulosi, ut de p'cipitio sua salutis li-
 berent, q' sepe dicat, q' scire deant i. q' licet
 omnia certitnem de salute sua nemo habeat
 iuxta illud Euli q. refut' hoc an odio an amore
 dign' sit, pit' in q'is moralem certonem h'c ex
 q'ua sua testimonio iuxta illud Apli 2. Cor. i.
 gloria nra hoc e' testimoniu' q'ua nra, cuiq'
 testimoniu' aquirendi graa' q' decet, ut q' s'p' licet
 de aternali salute sua refug' bene operet.
 Nam hi scire dat' 2o q' unq'q' licet est cert'
 in reprobas nihilomin' ali' infinitis titulis
 cet' obligaty ad servicendu' Deo neq. em ideo sit
 vire Deo no' q'ent, ut nos falset, scia' ipse Reg'.

quoto. qd magis querit, ut ne suu de eventu salutis
noe operem, boni et declinemo à malo, ne pro
quero noe reprobari illud ultioe omittam. qd
predestinatio et salutis noe dependet. Siue dot
3°, qm dno n' obstante proficia DEI infallibili
de infirmi reconvalescia aut morte, infirmus
huiusmodi liquidè et stultè ageret si diceret DEUS
ia' decrevit an sim ab hac infirmitate liberandus
an n' capto nolo uti medicina, qd si tutum huius
modi infirmus in oiu' opinioe stultè ageret,
quta qd stulticia arguendi erant, qd insipienter
dicunt DEUS me iam l. predestinavit l. repro-
bavit qd frustra operor bona et declinis à malo:
audiant qd in Augustinus dicente: si n' est pre-
destinatio tunc fac ut predestineris, licet em. Neg
qos predestinavit ab aeterno in aeternum, meritis
predestinavit, qos tunc reprobat n' reprobat
nisi praecipis eorum demeritis, et peccatis de-
meritis tua tolle demerita et DEUS tuaa tollet
reprobacionem. sicut em. qd. sicut DEUS n' decrevit
curare infirmum, nisi seipsum sicut curare voluerit
utendo medicina naturali, ita nec de salvabit aut
damnabit nisi ipse velit.

446. Jure scrupulosos ut illum querimus recens profici
aut n' eo liberari l. et in Nomina. si qidam
illorum aliquid, qd ita scrupulose horas cano. re-
stant ut dum totus choro se officio suo subferre

autem, ipsi in eas iterent, intra quatuor sollicitudine
 ut intra hora. patitur vix una aut altera hora
 persolvant, vult et post recessus quatuor repetant, his
 quibus molebitur cuius officium exspectat superioris
 de vi reiterare in dictum, sed etiam sacerdotes
 qui non raro in Missa tubera parte de candelis
 absumunt, quia aliam pro tribus sufficeret, quida
 in extensioe calicis indifferenter. pfricacoe.
 deaurata vasa destruant, purificatoria
 laecerant, quida vasa pferuacis de vilitate
 expriment, ut etiam presentes ubi ad devo-
 tione drent ad risum promoveant, qui vero
 ipsi sua extra ordinaria vocis fortura DEU
 vi e celo rapient sed et hi certi melius fu-
 cerent si ab actibus huiusmodi ridiculis abstinerent,
 maiorem vasa N. rasem hrent, et salte
 intra dimidia hora, ut magni quoque presules
 solent sine populi nausea missam finirent.
 et hoc de scrupulis. Sci. 4. Inquis. 4. quidam in officio publicitate
 5. 1. quomodo.

Sect. IV.

An, quomodo, et quando cum conscientia publicitate operari?

Dictum e. 11. 393. officio publicum, quia etiam opinativa diu. 447.

ce ita, qd iudicium et dictamen quidem de aliquo
format, sed non sine formidine, quod si in hoc
veniant D.D. haec enim, quod est quidem in huius officio
libere fieri operari, maxima in res scholas et pro-
versis, ita sane et haec difficultas una merito
in sumas hanc, quae in hoc potest officio, an
unguis, et in fine, quod duo species et sententia
circa idem obitu circumferunt, quare utraque, auto-
rite et ratione sua nititur, quidem, sed diversimode ita
sunt, ut alterutrum vitaeque problig, alterum in
minis problig, hanc an inquam hanc quod libet sequi
licet? an potest quis id quod problig et ali-
gere debeat? Item in ex parte operando: sicut
ea quae diximus in tractu de B. et D. quod ex mu-
tus pretio estimabile auisus ultra sortem
usura est? sed an aliqui D.D. qui non ea quae sunt
auisus, solent esse usuram, quae etiam extensa
sunt ab autoritate supponitur, verum problig: iam
quod dubitatur, an si utramque sententiam dicente esse
petam usura et dicente ut esse petam usura, meum
operando, et ita iudico: longa problig est quod quid
velit auisus petam usura mittit, an nihil-
ominus sub officio potest aliquid ultra sortem auisus
petam ultra maiore officio probliget de mittendo
peto praesens quia altera sententia etiam defendit
in Ordinibus? in hoc praesens sita est difficultas.

448. 4° am in hac difficultate in Res operi sententias,

quarum l. adhibi, illimo no Charamuel, n'gidem
 qd' illam tenui h'et, ut secundam, s' cam v'um p'ctive pro-
 blem aseruit in plurib' suis sentis, totiq' orbi dectari
 conatq' q'ato h'at ingeniu' cum gra' ana pil, qm' qd'
 ad vitam aeternam q'equida' cet' necessiu', ep' hoc
 sentia oiu' laxissima, et curiose q'idem legi, sed
 pessime praticari p't, docet em' licet' ea sequi
 quam ego sentiam, licet' pro illa nec certa nego-
 blior nec prob'lis h'et r'ao, d'undo ei' q'otum
 n' p'it phie multo aut civilib' cet'is, s'p'it'it q'
 s'om hanc sentia, ut q'is licit' opere, q' opinio
 s'it' n'g'ive prob'lis. 2a. sentia pluris nre
 cet'atq' v'ib' q'uris e' et laxior l. benignior in-
 digitari p't: hac em' docet, qd' n' solut' in duas e-
 g'lt' prob'les opinioes alterutra pro libite eligi
 p'it, s' et' in q'flictu seu q'ur'p'e duam opinioe
 q'oru' altera prob'ior e' altera min' prob'lis
 cui'q' licitum ee salva q'fia sequi sentia' min'
 prob'lem unde hi' auctores passim, prob'abilis'p'e
 appellan'. 3tia sentia hui' q'ria e' ad h'c
 ee multum optime nota. Th'lg' et' s'p'ie oiu'
 antiquum du' Th'lg' h'c Canonitaru' passim aser-
 verant prob'lis: docet am' hoc sentia, qd'
 etsi in duas e'g'lt' prob'les p'it q'is eligere opinioe
 alterutra, in q'ur'p'e t'n duam q'oru' altera prob'ior
 e' altera min' prob'lis, t'ncq' eligere ea q' s'it'

problior e, et hinc istig sentie. fautores pro-
babiliorista appellan. 4.º demum sentia oibz
his rigidior e, ea em docet, quemvis, ut de sua
operaco fit securus n̄ tantum in dubio, s̄ etiam in
q̄ovis operando teneri sezi sentiam. N̄ tantum pro-
bilioem, s̄ etiam tutioem, et pro hac sentia
adducunt Cordubensis, Medina, Maior, q̄oibz
et illa, r̄gla. J. Can. quavisime a Or̄ibz recerta
fuit q̄ in dubio tutior pars fit eligenda favore
videz, cum am q̄eraz de selecta opinio, opinio
am ex S. Ore. l. p. q. 79. a. g. ad 4. et ali. bi. fit
actz int̄bz declinantis in unā ptem q̄traditiois
ut formidine alteriq, etiam videz in selecta
opinionu s̄ involvi dubitacoem, proinde eozz
q̄ a Jui. Can. pro indubitata r̄gla. apsumaz
q̄ in dubio tutior pars fit eligenda ab eodem
q̄ue fuit apsumpta videz, q̄ in selecta opinio
tutior pars q̄q, fit eligenda. proigim in di-
ca q̄ circa has sentias sentiam.

449. Adverbu. 1.º Probliem varie dividi, ita
namq, 1.º alia Problietas e ex - alia intrinseca
illa p̄tibz ab autorite Or̄u, q̄ aliquid adtru-
unt proble: hae vero desumit ex r̄oibz in
isso cu rei fundatiz. 2.º alia Problietas
e talis q̄ ad se, alia e talis q̄ ad s̄b̄stem

illa prioris dicitur opinio aliqua falsa et obvia
 publicis, seu talis, quae à parte rei talibus inibi mo-
 tivis, quae ex se sufficientia sunt ad dandum assensum
 si scirentur, prohibita vero ad se habet et operative
 talis ad operantem, adeoque, illa opinio huiusmodi
 dicitur prohibita, quae in intellectu opinantis sufficienter
 est ad dandum sibi assensum: et haec divisio
 apprime notanda est.

Advertendum 2°. Quod proxima moralis regula sit unig-
 ueris, propria conscientiae et non aliena, et praeterea haec
 conscientia deat ex de. licet de. sua actionis practicae
 certa, nam ut supra dictum est, non licet esse operari
 in conscientia practica dubia, haec autem certitudo practica
 non mensuratur, ab ipsi reali veritate et licet de. actionis,
 sed à veritate et licet de. apprehensa, ab intellectu et re-
 lata ad operationem, et hinc secundum dictam etiam conscientiam
 invincibilem erroneam tenemur sequi, ita ut eis
 contraveniendo peccemus, quia ex fide non agimus. unde
 liquet, quod aliqua opinio sit ex multis sequenda,
 licet philosophice falsa sit et de malo, si tamen malum
 invincibilem ignoret, hinc ita amabat veris, et in quo-
 da modo certa et a modo uniformiter seponi recepta
 supponenda sunt.

Certum est si quod quando duas opiniones gerunt a quo 4° d.

probleis id dicitur ab operante existimata, illi li-
citur operari atque vult, imo aequa enim in pos-
sessioe libera electio vult, nra est.

2°. Quod si sentia ex ratione seu motivo in-
truso probleis et advenientem auctoritate fiat
operanti multo certa, dicitur si ipsi filio
licetur sit operari ut illa, in tali enim casu
sentia huiusmodi fit absolute respu operantis
probleior.

3°. Quod non fit licetur operari ex opinioe
improbi putata, aut practice dubitata, nisi in
casu pp lexitis in quo alterutra necessio se-
quenda est, ut dicitur. cuius ratio peti, ex eo qd
si taliter operas, imprudente operas, siqz dem-
ras improbiis n' tollit periculum penari suffi-
cienter et coipso qd taliter agit n' agit ex
fide certa, qd in e' ryla proxima agendum
et ex hoc recicita e' sentia 1^a Charamuel;
supra posita.

4°. Certior e' et quicquid a Tribus receptum
extra sentiam 4ta Cordubensis; Medina p
q' nemo tenet, sequi sentia tutiorem nisi siul
fit probleior, p' licetur quemvis sequi p' sentia
min' debam. dumdo fit probleior, et huius certido

defumij ex Ela 1° ad Corin ubi n^o obstante
q^d nely p^o n^o nubere p^o vitam calibe agere
tn ab Aplo etm a p^oto excusent qⁱ virgine
fua matrimonio iungunt, unde hi auctores p^o
sonu dubiozem p^oblione intlexipe aute
mandi p^o q^odo eoru sentia h^oz l. 2. r^o p^ois
m^oliu c. 16. inspratan vides.

5° Certum e^t, q^d circa administrac^o aut
valorem Sacram^o nqm licite p^o p^osentia
ming p^oblem et ming duba, relicta p^oblionj
et dubioze e^t em p^o p^o h^o ab Innocentio p^o.
damnatu e^t in hac p^oce ab eo recienta ord: 1^a.
Non e^t illicitu^m in Sacram^o p^oferendis sequi
opinioe p^oblem de valore Sacram^o relicta
dubioze, nisi id setet lea q^oentio aut peri-
culu^m grauis damni incurrendi.

6° Certu^m e^t, Nullaten^o licite ce Judici iu-
dicare p^odm opinioem ming p^oblem relicta
p^oblione, q^d item exp^o p^ois damnatu e^t ab
eodm Innocentio, du^m p^o p^osentia ord: 2^a h^oz
scandalosa^m reprobasit: p^obl^o existimo iudi-
ce^m p^oce iudicare iuxta opinioe etm ming
p^oblem.

Quid etm Certu^m e^t, q^d Dubi n^o agij de ma^o fidei 451.

et motu uniuersis licite sit seij et libet,
p de hoc in praesenti et quocumque ubi tunc de
mau motu ptrauam, uerū qd in hac ma di-
cauū sit, fateor, hāreo. Terret hie q̄sia
u' anxietas, illic angit salutis discrimen,
suis em ab innocen. ij. damnatas ee et has
duas p̄oes qam ordine altera 3. altera 4.
e' illa ita sonat: generatim de' prohibite
sive in- sive extrinsea q̄tinoris tenui mo-
dō a prohibitis finibz n' exca, q̄si aliq' agimz
p̄udente agimz. 4a ita sonat: ab infi-
delite excusatis fidelis n' credens ductz
opinioe mingz propli. Utrazq; hae sentia
Inq̄m scandalosa, temeraria et erronea
damnata e', et hinc dicit: illic angit salu-
tis discrimen p̄m aduū e' ab optimi doc-
tis uirz, proplis discedere, neq; unq; m
facere p̄sumerem nisi q̄siae et salutis
causo uersaraz ubi sane impiū foret
illud n' tradere, q̄ solu sine periculo sus-
tineri, et ab antiquis p̄ibz p̄o traditum
agnitu' e' dicente p̄op̄: Jerem: 6. hae di-
cit Dns stete super uias et uidebe et in-
terrogate de similitz antiqis q̄ sit uia bona
et ambulabz in ea, et uene R.R.D.D. auditor

ne nimio rigore orata officium vos q me e-
 ducari ac utremini agite hac in pte qd ra-
 tion b'cho sultis, ego ta aga ut in re tibi mo-
 mti à cuiq decifioe oim fere actum mora-
 lidas et iustia dependet iudici illi supremo
 pro officii meo testimonio. raocem dare valeat.
 Iri q am asenti qd pro veritate sentis dicam.

Ans: h. Quotiesq, in quatuor duaru p'pout aut opinio 4⁵².

diversimode problem ex sequela ming probabili
 actio pergeret in proble damnul sine tempte sine
 spate proximi, n' et licitum. Ita tam ming probte
 opinioem sequi, s' tenet, qis amplectere id qd dubig
 et probig et, ita qm colligo qseriunt oes D.D.

Q: Ans: Unggiss, extra casu pplexitis ad hoc ut li-
 cite et ex fide agat, ut hre officia p'ctie certa
 de honeste et licidite sua actiois, atq; q; et qdeng
 operas cum p'ctia formidine damnificandi p'p'm
 suu in bonis sine sexlib; sine tempelib;, neqit
 hre officia p'ctie certam de honeste et licidite
 sua operas; qop n' M. patet ex dict; ex huiq
 em defectu peccat q; cu officia p'ctie dubia
 operas ut qunit oes tenent D.D. minor vider
 ex bonis dara, sane q; huiqmi operas, onras,
 cu officia reclamante et sese in p'p'm et pro-
 vif; pendi periculum ingerit, qm do am ut huiqmi

proposito, quibus, et amato pendi periculo stare jrit
officia publica certa de honeste et luciditate sua
actionis? qop.

453. *Off.* nisi in huiusmodi casu homo deinceps eligere.
optem publicam et tutiorem, tota dilectio Chri-
stiana ruina pateret, facile enim hinc raso si bi-
motivum frangeret, qo problem. actus sui reary,
et sic tute proximi cadere pot, ut patet: postea
ia n' est, cur iam officium Confessio's Judex n' pot
iudicare iam sentia' nung problem, licet tum
est se proximo pendi periculo ingerere, plura.
iniusticia pota haud amplig forent pota, qo in-
numerari in casibus poria ingenii solertia vera
ce facile qmonstrabit, ne igit, tam facta ad-
mittamq sentiam publiciore et tutiore eli-
genda' ce aseramq eo casu necesse e' qo actio
ex secula sentia' nung probleis vergit in dam-
nu' sive Tempore sive spale proximi, ut sic
preceptu' illud dnu' adimpleamq, qo primum
diligere precipimus sicut nos medicos, sed in-
nemo tali' active' prudente queriq, qo proble
in damnu' sui sive Tempore sive spale vergen

454. *Apert:* 2. Generatim et q se. loquendo in q'site
duarum p'p'oe seu opinionum quarum altera

publicior et in iudicio sibi operantis altera
 minus publicis et minus tuta, e summa obligatio
 agendi id quod publicior apperit neglecta opinio
 minus publiciorum. in tali casu nemini licet equi-
 tate. Illrmy Anton: Godeau Epp: Ventiensis,
 qd d. 1659. die 6. Maij decreto Synodali totam
 suam diocesim ad probabilissimum fugiendum
 et in eorum iudiciis suis id secundum quod publicior
 existimant, mandavit, quod decreto sedm se
 totum refert Illrmy Fran: Genet Epp: Sa-
 lionensis in suis prefato Epo multis et egregijs
 libris pietate et doctrina conspicuis tota gallia
 celebratimo ut eu appellat Genet, gentiens.
 Ita etm Adm: Tyrso Consal: general: S. I.
 qd spealem pro hac sententia tractatu scripsit,
 ubi dissent: 2. n. solu plimos S. I. B. P. oesq;
 antiquos Belgos pro hac sententia allegat,
 verum etm plerosq; huius saeculi qd speram
 publicista pro se citant. Ita etm P. Vin-
 centij Contenson in sua Belgia mentis et
 cordis l. 6. c. 1. Joan: Bapt: Genet in suo
 dyplo te actioy huius tract: 2. c. 10. p. 10.
 Illrmy in pra caeteris nobis e D. Thomas qd quod-
 libeto 8. u. 13. ubi quorib, an liceat plures

De prebendis q̄ questio h̄c in P. D. agi-
tabat n̄ sine diversis opinionibus postq̄m of-
fendit q̄modo aliquis ad p̄ctm obligat depl̄t
nimir̄ faciendū ḡtra legem, et q̄s̄ia ad
in h̄c v̄ba: Ex q̄s̄ia. un̄ obligat aliquis
ad p̄ctm s̄v̄e heat certam fidem de ḡtrio
s̄q̄ q̄ agit s̄v̄e et̄ heat opinioe un̄
aliqua dubitacoe; et ingerit ad resolutioem
ait; q̄ si plures h̄c prebendas in quanda
dubitacoe induit ex ḡtrarietate opinioe
et in manente dubitacoe plures prebendas
heat periculo se q̄mittit, et sic procul
dubio peccat utpote bene amans magis
beneficiū temple q̄m p̄ria salute. h̄c
S. D. cuius maior claritas ex lectioe totiq̄
loci patet, s̄ q̄onia oblonga d̄ textu. h̄c s̄t̄m
formalia advenisse s̄at s̄t̄. Sane ex his
liquet q̄ in ille q̄ relicta probiori sentia
sequit̄ minḡ problem̄ et minḡ dubiam dubitacoe
de opposito prudenter excludere n̄ p̄t utpote
q̄ s̄ibi obligat, adeoq̄ illam sequendo ad
p̄ctm obligat et p̄cipuo p̄ndi periculo s̄p̄
sponte ingerat.

Quidam apud rava 1.º primu publ. statu fundatum
 eventum, cui quodam legi quod si proprio naale 455.
 certo initium, hoc am fundatum ita sonat:
Qui legis sentia problem prudenter agit.
qtra q si risto: q q is n agit prudenter n
agit ex fide, atq q n agit ex fide agit il-
licite, et em ex fide n e pot e ait Ap q:
q q q is n agit prudenter agit illicite, facile
adversu quod totu ut pot q nil qtra.
ipso legis, at sub sum q: atq q q is in q q q ta
suara opinion, q ara altera publ ior e altera
min publ is elig min problem et min
tutam n agit prudenter, q agit illicite. . .
q his D: D: abominas e, pr q: si h alis ageret
prudenter ideo solu ageret prudenter, q ia legi
sentia problem, q a, ut dicunt, es ipso q fit
publ is init, iudicio prudenter. At n statim
aliquis agit prudenter q legi sentia proble
maxime si publ is ad fit, hoc em sdm pro oem
supra relatam absolue damnate e ab pr o:
It q o falsu et scandalosu hoc pr o pr o m
publ is statu proprio: Qui legi sentia q o de
q q is hanc rao evolvis, sine invidia opende
ni hoc proprio: q legi sentia si sdm sua latitudine

sumas aliud dicat, qm: generatim du' prohibite
sive in- sive extrinseca quatuor tenui
ndo à prohibitioni finibus n' exeat, q' si
aliquid agimus, prudenter agimus. Hoc an
postremum et hic iacet damnatum e' ab Inno:
tanquam scandalosum: q' et q' dices de illo
priori q' ab hoc n' nisi tenis diversum e':
sua igitur quanta firmitas sit in personali pro-
hibitionum motivo.

456. *Op. 2°.* Et magis est, hae rae: q' se se sponte in pericu-
lo quibus et praesens ingerit, tunc, cum illud sit et sit
effugere, in ~~est~~ omni opinione imprudenter agit et si in
eo pereat, ipsi imputabitur, tam volenti, alii quibus in glitche
duarum opinionum diversim de sedm magis et minus probia
eligit minus probiam et minus dubia, se se sponte in per-
iculo pendit quibus et praesens ingerit tunc quod
sit et sit hoc periculum effugere: q' talis imprudenter
agit et si in tali periculo pereat et peccat, ipsi im-
putabitur ut volenti. III: in Inno patet et magis of-
fendi in exilo: esto v.g. q' sit peragenda periculo-
sa navigatio, paratae sit dua naves, et altera me-
lior et securior, altera minus secura, ita ut mi-
nus periculum est hae providere, esto tu absolute eva-
dere potest, Patronus praesentat navem meliorem, of-
fendit periculum, prole probat ille q' navigare
sit et minus securitatem, et illig periculum n' improbat,

ascendit in praesentia quia placet et saltem absolute
 periculum evadere potest, navim minus securam, quis
 caso bene providente agere diceret, nonne si rese-
 ra naufragio patere, Doctus et indoctus dicant
 voluit, si vit, elegit, ergo recte perit. En. igitur
 qui dum periculum evitare potest et non vult resera sub-
 sistente periculo imputabitur ei quod fecit, atque si
 ita se habet qui in conflictu duas opinionum, quarum altera
 et probior dicitur aliquid esse periculum altera et minus
 periculosum dicitur non esse periculum, praesertim cum a patrone
 propria sit quia duas naves in periculosa salutis
 navigatione, una securior est, altera minus secura,
 imo talis quam maxime nonis Tres absolute inu-
 tiles in tali caso adstent ut ea periculis ad pot-
 estatem, quis igitur non dicat, quod ille qui relicta probiore
 et tutiore eligat periculosa minus et iuxta multos
 penitus improbum, imprudenter agat, sponte se in
 periculum ingerat, quis denique si aliter perierit
 seu fecerit id quod periculum est non in saepe dicat,
 voluit, ergo recte perit. sane hoc respondens cum
 Evangelista dicere quod illis, quia huic periculis
 cum phariseis transgrediendo mandatum Dei pro
 Traditionem hominum, aut ut ait Hugo Victorius, nec
 diment aia sua legem dare, quoniam corpi suo pro-
 scribere volunt.

Ps. Ap. 3. ^{no} Qui quia operas sine gratia perit certa 457.
 De honeste sua actiois agit imprudenter et elicit,

atq; qisq; in qflictu duatu opinione diverse publico
eligit ming problem, opera sine qfia pntia certa
de honeste fia arbitrio: go q; suppoiz ex dictis m. p.
qisq; agit qtra qfia reclamante et indicante po-
tig n' ea agendum qd agit, qm illud sine pti novo
fieri n' pce public. affirmat, opera sine qfia
pntia certa, atq; q; in qflictu duaru psonum
qaru altera operanti publico e, altera ming pro-
blis eligit et opera ex opinione tantu publici, opera
qtra qfia reclamante et indicante potig n' ea agem-
dul qd agit, qm illud sine pti novo fieri n' pce
public. affirmat: go qisq; ita opera sine qfia
pntia certa imo vero ad qfia pntia dubia
opera.

458. Neq; dicas tale ad qfia publici relicta publico
operantem se n' reflectere ad dictamen qfia pro-
blis, de agit, se firmare iudicium pntie ad sen-
tiam publici dicendo; q; sequi sentia publici pru-
dente agit, atq; sentia docens hic et ne n' qmitti
pntia e sentia publici: go q; ex illa agit prudente
agit na.

Extra e i. qd sdm asertionis pbae i. hoc non pntium
q; sequi sentia publici prudente agit, sed sdm se fal-
sissimum et expresse damnatum, pntie ex eo solida
et sine pti periculo nil agi. qtra e 2. qd hoc
ipsum e, in qo mentis iniquitas sibi et sub spe vitiis

Diaboli trahit in perditione: gone statim proli-
 fite et ex gavis rase licet iudicium periculum fere?
 p[ro]p[ter] te, si faliter operando p[er]m[itt]es, an
 illud p[er]m[itt]e tibi putas imputabile, an n[on] dices
 ut arbitror, n[on] erit mihi imputabile, q[ui]a p[ro]vidente
 egi, senty si sentia p[ro]blem[atis] et esse id[em] it[er]u[m]
 falleris mi bone aut iocaris de tua salute, n[on]
 n[on] p[ro]vidente agit q[ui] sentia p[ro]blem[atis] ut
 satis probate e[st] p[er] se, senty es sentia p[ro]blem[atis],
 transeat, ab hac sentia quid erronea: iam go
 inre utru[m] hac sentia p[ro]blem[atis] et erronea vin-
 cibilit[er] et an invincib[il]iter erronea fuerit: q[ui]d
 putas, q[ui]ndo alio actiois tue rase[m] reddes
 coram DEO, q[ui] n[on] fallit: an dices invincib[il]iter
 ignoravi? reponet ille: mentiris p[ro]blig[is] errorem
 ce novisti, go vincib[il]is quid, ab fides, vincib[il]i
 ignoraa a p[er]to n[on] excusat: go talis operans
 et sequens sentia p[ro]blem[atis] relicta p[ro]bliori reversa
 peccat, et falsu[m] tuum proprium, q[ui] illa p[ro]vi-
 dente agit q[ui] sentia p[ro]blem[atis] p[er]ij. q[ui] si am
 sequens sentia magis p[ro]blem[atis] relicta p[ro]bliori
 si illa reip[er]sa erronea sit imputab[il]iter peccat
 ut offensu[m] e[st], go etn[im] q[ui]oties faliter agis in peri-
 culu[m] perdi fueris de p[ro]b[ri]dis, scriptu[m] e[st] am
 q[ui] amat periculu[m] peribit in illo, ab i[st]o taliter
 operari periculu[m] amat, go p[er]

459. Si in q̄fliche duoru' p̄pou' licite est legi sententia
minu' p̄blem relicta p̄blici inutiles est oc
studiu' theologia moralis et J. Can: frustra
libri q̄fulerent, frustra ventilarent q̄stiones
ab aliis secl' deijasa si em q̄avis p̄blici opinio
sufficit ad reglandas cuigq; q̄fiam, q̄isq; p̄ly ut
eget, qm ut sibi indicem q̄mda casuum q̄firi-
bat, et opinioes D̄rem adnotet, talis mox fieret
optimo theologia moralis D̄or licet aliis, pu-
jdy, item q̄i solum D̄icam, h̄et sufficienti bi-
bliotheca in est instructy utpote q̄i ultra 300
autores in uno citat, frustra q̄fulerent hoies
dotti ut q̄ilibet misrabili casu q̄i totum
secl' in fenerit indicem D̄rem aut legerit
initia disputasu' dicere aq; p̄it q̄ana sententia
sit p̄blici, haec am f̄i docty es ut admittes: q̄oq;

460. Præterea n̄q̄ q̄otq̄ot sententia i sumis p̄ntifidz
Inq̄m erronea, scandalosa, p̄ damnata, q̄illa
olim erant Inq̄m p̄blici defensa? q̄d am putas
an q̄tra p̄bliciorem eiq̄mi p̄blem eligens bene-
an male fecit, si mali, et uer? n̄q̄ erat p̄blici?
adeoq; licite et p̄udente ut d̄ivis legi p̄uit,
unde q̄o male q̄is eam seculy fuerit? q̄d si bene,
an p̄p̄dis q̄d d̄ivis? putasne bene et sine noero
p̄bly eligi id q̄d scandalosa, hæreticū i q̄tra id q̄d
p̄bly tibi veru' iussu et rati q̄sonu' et tunc ridy?

n' affirmo. At dicitur: illas sentias tunc n'ca visas
 ut scandalosas, s' p'nt probles, et ideo illu q' eas
 fecerit e, n' p'cafa. Veru' esto, n' sint visa ut tales,
 fuerint t' revera tales, n' em aliqua sentia scandalosa
 e' q'ia damna, s' p'ides damna q'ia scandalosa e',
 imo vero ab huiusmi agente ia' videbantur tales et
 q'idem public' eo ipso q' care' q'itariu' videbatur
 public': vincibilis go fuit h'c ignoraa q'a n'
 excusat a p'cto, h'c p'pende et int'lege. Longe
 plura arguta afferre p'nt pro duenda verite,
 veru' id superfluu' eet, q' q'is em p'positis n' mosey,
 q'otq'ot ponere, h'au' mosebi: unde in re int' mo-
 menti unq'q'is agat ut eu' act' sui in extremo
 iudicio n' p'niteat, ficiens q'ia nihil prodest
 h'c si unius mundi luere: ab oib' sapiens et doct'q'
 h'c, aia vero sua detrimentu' patieq'. Dixi t'
 in apert' p' se loq'ute pro cui' explicacoe s'it:

Apert. 3. In q'ib' da casib' et circumstis q' au' idens 4. bi.
 n' raro licitu' e' imo q'fultu' legi et p'cedere
 sentia' ming' problem et ming' tuta' relicta
 publiciori et d'ictiori. It' am huiusmi cas'q'
 in q'ib' apertis procedit. 1. q'ia scrupulosa. 2.
 nimia p'plexitas orta ex frequenti q'fia velli-
 case, et q'ndo q'is ob timorem nimiu' in sua q'fia
 quiescere n' p't. 3. in casu nimia tristitia orta ex
 reb' q'fiam q'uerentib', p'asertim q'ndo etm aliqua

desperas aut amentia timeri pet: et 4.º unipim
in oibz casibz, in qibz desolatis aiabz et gñis
nimiu afflictis aliud oportuna remediū nisi
suadendo opinioem laxiorem adhiberi n' pet. In
his casibz procul dubio relicta p'bliori et
tubiori licitu' et federe minj, p'bl' et minj
tuta: invero pro gñise huiusmi casu sentia
laxior videz ee p'blior, qia iuvare debemj
proximum et nos, ne in desperacem aut meritorā
privasem inducamj, adeoq; gñiter ad dicta
haec erit pra altera eligenda. Cas huij
apertu' ex hactenq; de gñia dictis facile
patet, unde ad solvenda adversus obta transio
ut p' eoru' offensa infirmitem in qe diximj
indubitata appareant.

Solvuntz obta.

402. Obz: palmare sua Doctrina fundmtm, cui qñ ora-
culo fidem faciunt: Qui prudente operaz licite
et honeste operaz, atq; qñ legij sentiam p'bl'm
prudente operaz, hoc ipso em qñ aliqua sentia sit
p'blis nitiq; prudenti rase: qñ qñ legij sentia pro-
blem honeste et licite operaz. hic ipso n' adq; videz
p' auctm dicere n' alia ex rase, qm qia partj fuis-
p'ly adamant, qm partj veriti, ne ei solvendo d'opp

Alexandro, se fessit fieri studiose veritas: na
 R: hoc primum & rras probases ita ee salubre ut ul-
 teriori soluce negat: nihilominus tu c. M. l. absolute
 progrece statq. n. m. l. d: atq. q. seq. sentia problem,
 ubi publice in operantis iudicio ut apparet prudente
 agit c. m. etn qm q. tria operanti publico apparet
 n. m. et sic d: c. n. c: respo. patet ex dictis.

Dices sic honeste et prudente agit q. seq. sentiam 463.
 problem, atq. etn qm in mente operantis ad publico
 illa sentia adhuc manet publico: q. etn ut q. illa seq.
 agit prudente, M: ipse fides ex ipse naa sentia
 publico, q. ut talis fit, inniti ut iudicio prudente,
 unde sicut sic honeste et licite agit q. seq.
 iudicio prudente, ita sicut honeste ac pru-
 dente agit sic q. seq. sentia problem. m. p. ce
 gparative supponit suu positivu atq. sentia publico
 ce gparative q. supponit problem suu suu positi-
 tivu: proin etn du publico aliqua sentia in men-
 te operantis, tu in ea altera eig q. tria ut apparere
 publico.

Solent quidam auctores ad hanc ob. negare n: ad eig
 p: d: M: ce gparative privae et positive tale suppo-
 nit suu positivu c. ce gparative adversative et
 privative tale sicut in scriptura dicit, melig e
 nubere quam uri, qm uri bonu fit supponit suu
 positivu n. unde sentiant hi Pres eodem vere mdo
 quo nos sentiebant in lege du illa q. tris, utrum

Lia fides et opinio de eodem obto in eodem in-
telle sunt sicut stare, ubi gloriu dcentes di-
cebant fia fidem et opinioe sibi privatim
oponi: sicut hi tres maiorem et minorem
publitem de eodem obto in eodem iudicio oppo-
ni volunt, ita ut publiz iudicante nro intellu
aliquid ee potm, sentia docens n' ee potum
ia veraciter iudicium d'bonare nequeat, s'
fiat in mente iudicantis gloriu publiz ee al-
tem p'ntu im'pble, neq' sine r'one hoc dictu
ee facile q'osct, q' in veritate q' veris e
q'asit, s' etn hac respoe p'actomisa

464 R. 2°. n. M. q' et in 1^a probare op'ensula
exprehis d'nis damnata e: ad eig p: d'ico:
n' alioru q'fiam ee agendore regula s'pp'iam
cuigg, et ideo alioru d'ctis q'vis uti pt Inqm
m'ois ad inquirenda veritem, n' n' pt extra ca-
s' in 3^{ia} asertive p'flos neglecto q'ia q'ia
dictamine de maiori verite, q' alii sibi ming
p'ble dicunt, p'udento agere: unde iudicium
solu' extra cas' p'flos q'is l'ite s'q'z iudicium
p'udentu, q'ndiu de gloriu verite q'fia p'pria
publiz n' iudicat, alias n' n' hoc p'ncipium
s'ro q' s'q'z sentia p'blam p'udento agit
qm lata p'ntis d'fio et censura gloriu
hanc sentia et p'ncipiu canonica eet et

scandalosa, qd' n'iji heretice diu pt.

Quies 2°. Quid seel veru et bonu e' s'p' tale 4° 6°.
e' atq' q' seel p'ble e' seel veru et bonu
e' go s'p' veru et bonu e'.

Di. d. M. q' seel veru et bonu et bonite et ve-
rite p'ha s'p' bonu e' tranfiat M. veritate
bonite morali s'bd. s' bonitas proveniat ab
obto s'p' bonu e' bonite obtra, s' e. M. s' bo-
nitas proveniat ex fide et g'fia n. M. l. s'bd.
si hoc fides n' mutaz. s' mutaz q' seiat et
motiva s'omig et p'blig des opposito n. M. d. d. m.
atq' q' seel p'ble e' seel veru et bonu e' q'ateng
tale s'c. etn s' p'ble ce definiat n. m. l. aliter.
atq' q' p'ble e' veru e' et bonu l. realto l. in
apprensiōe intm et ea l. vincibili l. invincibili
c. veru e' et bonu s'p' aut realto aut in ap-
prensiōe invincibili n. m. et d. c. go s'p' veru e' et
bonu q'uo p'blig aut vinciblt' malu' n' e' aut
falsu' c. etn s'p' q'uo p'blig aut vinciblt' ma-
lu' e' aut falsu' n. c.

Obj: 2°. s'p'm supra dicta verba e' libera et 4° 6°.
eligat mag' aut ming bonu et q' d'm in g'fliche
utriq' go etn libera e' et eligat mag' aut ming
p'ble etn int' g'fliche utriq' s'ubj. atq' verba
exercendo s'p' libertatem n' p'uat, n' em p'ha
exercere p'flicae illa q'm q'is à Deo accepit.
gop B. In quatuor stat' clerical' et monial'

ut quis eligere debet et procedente quod libet, atque
statu clericali, et via tutior ad salutem, et
minus hinc et malum: ergo etiam relicto tutiore
et publiciore licite eligere minus tutum
et minus publicum.

¶ Dicitur quidem et supra vltim ex virte sua
libertatis eligere potest et profecti minus bonum ma-
iori relicto, et ut dicitur et quod ex ipso quia minus
bonum eligi licite agat, ut enim queratur ibidem
morale si de libertate vltis, et ideo bene quod
totum in ordine ad libertatem et abstractendo
a licite. ad subf. d. o. atque vltas exercendo
sua libertatem non peccat, nisi exerceat illam in
manu prohibita et periculosa offendendi; Deu
c. o. etiam sine non peccat n. a. et c. in qua bella
hoc obitio, nullum potest et nisi liberat, atque ut
diuis libertatis exercitio nemo peccat ergo nulla
etiam iuxta se erit potest. o quam absurdum!

467. Ad Obf. c. M. d. m. atque statu clericali et via
tutior alijs c. m. oibz n. m. et d. c. ergo licet re-
licto publiciore et tutiore eligere minus publicum et
minus debet, tunc quod in electio et electi actioem c. c. etiam
pudi f. eig. electio et electi actioem c. c. etiam
tunc, quod publicum minus publicum iudicium potest ab
operante n. c. a. peritio n. a. id negat, quod publicum
affirmant quod publicioribus, illi am quod hos

affirmant etiam hunc licitum esse eligere sententiam magis
 tutam et magis probam in officio publico, quod
 publico dicitur esse potius, quod magis publico dicitur esse
 licitum, et hinc nulla est paritas in argumto
 assumpto, nemo enim dicit, quod statum utrumque
 sit peraminosum aut eius elatio sit potius, unde
 nec publico ista unquam negantur in huiusmodi casu
 licitum esse eligere magis tutam, ceterum vero nec
 id videtur esse in minore facili, sicut quod in
 genere ad ista loquendo. Tutius sit eligere statum
 clericalem quamnamque clericis tutius longe
 est et publico saluare, si statum utrumque
 elegerint, ut experientia docet.

Obj. 3. Ex via aperte sequitur omnes gratia sen. 468.
 via graviter peccare docendo licitum esse id quod non
 est licitum, atque hoc sine temeritate et temeraria haud
 dici potest videtur, in huiusmodi Dico procul dubio probi
 pium ac eruditi pro huiusmodi sunt: quod propterea discipulis
 licitum sequitur sententiam sui professoris prudentis
 et timorati: posito ergo quod professor doceat licitum
 esse sequi sententiam magis probam relicta publico
 etiam in occasione utriusque, quod tunc huiusmodi discipulis
 licitum eliget sententiam magis probam: ergo saltem
 id agere aliquando licitum erit.
 Res ad 1. In illa sequela dicitur de casu: licet hi autores
 sufficienter pendebant quod docebant licitum esse pro

n' peccarunt, quia. Sed dixerunt, qd post suffi-
ciente' discipulorum ipsi publici videbant, et sic
sua corrigia vna asseritionis gerabant: qd si
vero n' satis p'cedebant qd docebant, q' im-
petit, qm dicant, q' eam sint et duos vocoru
docentes vnam qm i' finet ignorant. Ceterum
n' ois doctrina qe tradit, et statim seque multa
em in scholis disputatis graa ventilant, unde
uiggo p'pria q'ficia uiggo testari d' q' agere
aut n' agere veniat, et sic hi autores a p'cto
excusandi s't. Ad 2^a dico: qd discipuli tam diu
liite sequa sentia' professoris, quidm ei publici
n' q'f'at falsu' aut p'ctm ee qd pug' docuit professor
q' si am' huiusmodi fact' q'f'iterit, minime ipsi lii-
tu' e' sequi sentiam eius.

469. Obj: 4. Summi Profesores n' raro proprio exple' probabilissime
approbant, et relicta probliore sentia' p' sentia
ming' probli' et ming' dubam: qo liite' e' sequi
probabilissime. p. a: Alexande' B. n' obstant
qd sit sentia' problior et tutior qm tenet. De
2. 2. q. 88. Summum Profesorem n' p'oe dispensare
in solenni voto castitatis, nihilominus dispensavit
cu' Iustiniaco Monacho professo. Item Celesti-
ny 3. cum Gylaa regis Ragerii filia' n' monialij
profesora dispensavit ut ut Henrico 6. matri.

mnuu inirel: *libito publicior e' sentia papam*
in utroque ratio n' p'oe dispensare, et h' iam
legij dispensatio go s. praterea obligas fr
legij sentiam publicior e' ong intolerat
et labor sane maximo fr dignoscendi q'ana fl
sentia publicior, ex am Chri ad insolubilia n' obli-
gat: go s

Ad 1. 1. T. a. n. c. n' em statim legij hoc pubes 470.
feut go licite e' multa im- p'ofes p'eta fecerunt,
q'c. in mima licite fl p'ne ma ^{hos} p'ofes error,
arguere arbitrorij. Ad 2. d. a. sumi p'ofes p
relicta publicior sentia fl sentiam absolute et sam
se ming problem c. a. etm resu sui et ex parte
indici p'ofesum ming problem p. n. a. et sic d. c. n. c.
q'is his autoribz dixit q' dum hi p'ofes sui dis-
pensabant ipsis p'obiz n' fuerit se licite p'oe
dispensare, sane tandem pro illz p'ofesunde
e' q'oni ex p'ofe de alio n' g'fat, iuxta
illud iurj: Tandem aliquis tunc e' bonz donec pro-
bet malz: q'ia go melior e' q' sentiam legij pro-
blionem dicti p'ofes publicior sentiam se
ubi censendi s. donec aperte g'fat, illos publiciorj
relicta etm ex pte sui ming problem leutos
ea q' nemo unqm opendet. Ad 2. d. a. Obli-
gas legij sentiam absolute et sam se publicior

long intollerabile e. a. obligas sequi sentiam
prie qria probliorem long intollibile
n: a: et supposito qsi dictu est nos obligari
legi sentiam in se et absolute probliorem, hoc
patm dixim, ut investiganda veritas moraq
adhibita diligia iud agam, qd nobis pro
blig recte et iustu vider.

471. Ob. 5. Qui sequi sentiam magis problem
relicta probliori qna querit, n' e' securus de
licitate sua actiois, neq' erit securus, q' re-
licta probliori eligit probliorem licet probliorem
nat' etm q' nio problior n' excludit oia for-
midinem de falso, ut em n' magis qm problior
in re ee falsa, atq' hoc e' q' tra ea, q' supra
in certis dixim q' q' nio n' admittendum: igit
nec erit admittendu' ex qo hoc sequi.

D. 1. me longe facilius q' p'urum ee qd probliore
etm ptem eligere dremq, qm qd in q' q' nio pro-
bliores subd' magis problem et magis probliore
valeam arguta q' p' pro ara asert. relatu
vix solum bilia mihi vident. Nihil oming
ne ingu' q' nio sine rase durig imponere vi-
deat, n: sequam, ad eig p: dico: esto n' excludat
oem penity formidine q' nio probliore et magis probliore

in gflite hiorz qum p ming pblis, ha hoc fait
 ut raablt ex fide et gflia agam, nam gflia
 n' dicit à hiorz, fo dicit à fua et fua relate
 ad actum, unde ut fupra dixi gflia d' unig in
 alio fua, et ideo ubi fua dicit pblig acty
 ifte licet, gflia feu relate fua ad actum ne-
 ceffio quietay et qum e' ex fe n' dubitat de
 oppofito, et ita ut iudicium qum poble d' certu
 et p'ime raabila de licidite fua actiois, et
 qidem huc ubi iudicium p'fete certu h' n' p'
 hoc am n' h' opinio pblis et ming duba in
 gflite pblis, qum p' pblisem ipfa fua
 relate ad actum dicit n' ce licitum n' ce
 poble id qd dicit fentia ming pblis, et hinc
 lata e' diffaritas. hoc qidem in vera pblite
 gflia mea dixi, ut dni vias n' obfonderem
 ab eis, quos in viam falutis dirigere mihi dedit
 vobis, dabit aeterna providia P'ris, cui ple-
 niffimam et humilem fionem meorum ditorum
 Eulia S: Martij fubiectioem in Filio d: S: Spru
 uni oiu' actum h'um p'prie ad glis glis labor
 ifte dicaty et aeternaliter facratu' e'ffo.
 abfolv'm 29 Martij 1715.

